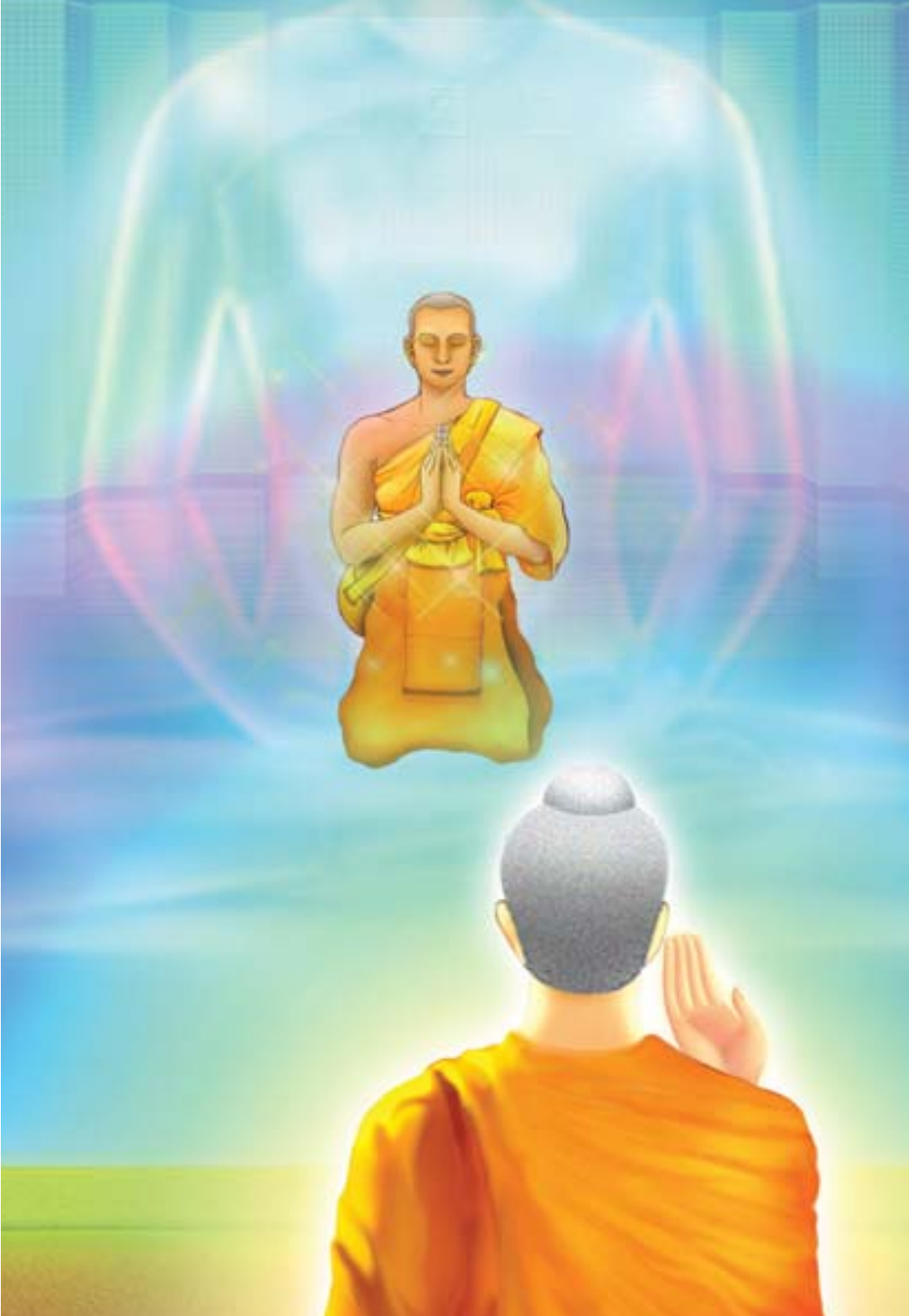

๒๘

ผู้ อยู่ จบ
พร ห ม จ ร ร ย์

ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ได้สดับธรรมแล้ว ย่อมทราบชัด
ธรรมทั้งปวงด้วยปัญญาอันยิ่ง ครั้นทราบชัดธรรมทั้งปวงแล้ว
ย่อมกำหนดรู้ ครั้นกำหนดรู้ธรรมทั้งปวงแล้วย่อมเสวยเวทนา
ครั้นได้เสวยเวทนาแล้วย่อมพิจารณาเห็นความไม่เที่ยง
พิจารณาเห็นความหน่าย พิจารณาเห็นความดับ พิจารณาเห็น
ความสลัดคืนในเวทนาทั้งหลาย เมื่อนั้นย่อมไม่ยึดมั่นถือมั่นใน
สิ่งทั้งหลายทั้งปวงในโลก เมื่อถอนความยึดมั่นแล้วย่อมดับ
กิเลสได้บรรลुพระนิพพานเฉพาะตน และทราบชัดว่าชาติสิ้นแล้ว
พรหมจรรย์อยู่จบแล้ว กิจที่จะต้องทำยิ่งกว่านี้ไม่มีอีกแล้ว

ผู้ อยู่ จ บ พรหมจรรย์

๒๕๓

การใช้เวลาให้คุ้มค่าในโลกนี้ ต้องเอามาใช้สร้างบารมี โดยตั้งใจจะละบาปอกุศลทั้งหลาย ทำแต่ความดีให้ถึงพร้อม ทำให้ผ่องใส ซึ่งมนุษย์ส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจเรื่องความเป็นจริง ของชีวิต ไม่รู้ว่าเกิดมาทำไม ไม่รู้ด้วยซ้ำไปว่า โลกมนุษย์นี้เป็น โลกแห่งการเกิดมาสร้างบารมี เพื่อทำพระนิพพานให้แจ้ง ความเป็นจริงของชีวิตอย่างนี้ ไม่ว่าเราจะรู้หรือไม่รู้ก็ตาม ขึ้นชื่อ ว่าเกิดมาได้อัฏฐภาพความเป็นมนุษย์นี้แล้ว ต่างมีจุดประสงค์ หลักคือ “เกิดมาสร้างบารมี มาทำพระนิพพานให้แจ้ง” เพราะ นิพพานเป็นจุดสุดท้ายของชีวิต เป็นเป้าหมายอันสูงสุดของ ทุกๆ คน

พระลัมมालัมพุทเธเจ้าตรัสถึงผู้ที่บรรลุพระนิพพานอยู่ จบพรหมจรรย์ว่า

“ภิกษุในธรรมวินัยนี้ ได้ดับธรรมแล้ว ย่อมทราบชัด ธรรมทั้งปวงด้วยปัญญาอันยิ่ง ครั้นทราบชัดธรรมทั้งปวงแล้ว ย่อมกำหนดรู้ ครั้นกำหนดรู้ธรรมทั้งปวงแล้วย่อมเสวยเวทนา ครั้นได้เสวยเวทนาแล้วย่อมพิจารณาเห็นความไม่เที่ยง พิจารณาเห็นความหน่าย พิจารณาเห็นความดับ พิจารณา เห็นความสละคืนในเวทนาทั้งหลาย เมื่อนั้นย่อมไม่ยึดมั่น ถือมั่นในสิ่งทั้งหลายทั้งปวงในโลก เมื่อถอนความยึดมั่นแล้ว

ผู้อยู่จบพรหมจรรย์

๒๕๔

ย่อมดับกิเลสได้บรรลุพระนิพพานเฉพาะตน และทราบชัดว่า
ชาติสิ้นแล้ว พรหมจรรย์อยู่จบแล้ว กิจที่จะต้องทำยิ่งกว่านี้
ไม่มีอีกแล้ว”

ผู้ที่ได้บรรลุพระนิพพาน ได้เข้าถึงและเป็นอันหนึ่ง
อันเดียวกับกายธรรมอรหัต หมดสิ้นกิเลสอาสวะแล้ว เรียกว่า
“ผู้อยู่จบพรหมจรรย์” เพราะกิจของการประพาสพรหมจรรย์
จะเป็นการปฏิบัติสมถวิปัสสนา การศึกษาไตรสิกขา ศึกษาเรื่อง
ศีล สมาธิ ปัญญา อริศีล อริจิต อริปัญญาได้เสร็จสิ้นสมบูรณ์
แล้ว ได้เข้าถึงบรมสุข คือ ความสุขอย่างยิ่ง เมื่อบรรลุพระนิพพาน
บรรลุเอกัตถบรมสุข มีสุขอย่างเดียว สุขล้วนๆ ที่ไม่มีอะไรมา
เปรียบปานได้ เสวยสุขอยู่ในโลกุตระมานสมาบัติตลอดเวลา

ดังนั้นผู้รู้ทั้งหลายที่ได้รับรสแห่งความสุขในพระนิพพาน
แล้ว จึงกล่าวยืนยันเป็นเสียงเดียวกันว่า นิพพานัน ปรม สุขิ
นิพพานเป็นสุขอย่างยิ่ง พระพุทธเจ้าทั้งหลายตรัสรับรองว่า
พระนิพพานเป็นเยี่ยม ความรู้ในเรื่องพระนิพพานนี้เป็นเรื่องที่
ลึกซึ้ง ต้องศึกษาจากคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้ว
ลงมือปฏิบัติให้รู้แจ้งเห็นจริงตามที่พระองค์สอน จึงจะเกิดความรู้
ที่สมบูรณ์ที่แท้จริง ไม่เช่นนั้นแล้วอาจเกิดความเข้าใจผิด
พลาดคลาดเคลื่อนได้ เพราะพระนิพพานเป็นเรื่องละเอียด

ผู้ อยู่ จ บ พรหมจรรย์

๒๕๕

ไม่อาจไตร่ตรองด้วยความคิดของมนุษย์ผู้ยังมากไปด้วยกิเลส เนื่องจากเป็นเรื่องของผู้ที่หมดกิเลสแล้ว เป็นเรื่องของผู้ที่ได้ บรรลुวิชชาธรรมกายของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ในสมัยพุทธกาล นักปราชญ์บัณฑิตทั้งหลาย ที่ใคร่ อยากรู้เรื่องเกี่ยวกับพระนิพพาน ต้องมาศึกษากับพระสัมมา- สัมพุทธเจ้า พอศึกษาปริยัติ ได้เข้าใจแจ่มแจ้งแล้วก็ลงมือปฏิบัติ เมื่อปฏิบัติอย่างถูกต้องตามพุทธวิธี ในหนทางสายกลาง ก็จะได้ บรรลุธรรมมาภิสมัยกันมากมาย คือ ได้เข้าถึงพระรัตนตรัยถึง ธรรมกาย ถึงไตรสรณคมน์ ถึงพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะและ สังฆรัตนะ มีรัตนะทั้งสามอย่างนี้เป็นที่พึ่งที่ระลึก ยิ่งสำหรับผู้ที่มีอินทรีย์แก่กล้า ได้สั่งสมบุญบารมีมานานับภพนับชาติไม่ถ้วน พอได้ฟังธรรมและปฏิบัติตามไป คือ ฟังไปด้วยปฏิบัติไปด้วย พร้อมๆ กัน พอสุดกระแสเสียงของพระบรมศาสดา ก็สามารถ บรรลुพระอรหัตผล อย่างนี้ก็มีมากมาย

อย่างเช่นเมตตคุ ผู้ปรารถนาจะหมดกิเลสไปนิพพาน เป็นผู้อยู่จบพรหมจรรย์ ท่านมีบุญเก่าที่ได้สั่งสมมาดี จึงมี โอกาสได้เข้าเฝ้าพระบรมศาสดา เมื่อมีโอกาสนั้น จึงใช้โอกาสนั้น ให้เป็นประโยชน์ โดยสนทนาธรรมกับพระพุทธองค์ และได้ทูล ถามพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า “ข้าพระพุทธเจ้าทราบมาว่า

ผู้อยู่จบพรหมจรรย์

๒๕๖

พระพุทธองค์เคยสำเร็จจบไตรเพท ถึงที่สุดแห่งทุกข์ อยู่จบพรหมจรรย์ มีจิตอันอบรมดีแล้ว อยากทราบว่า ทุกข์ทั้งหลายในโลกนี้ มีสาเหตุมาจากอะไร” พระบรมศาสดาตรัสตอบว่า “เธอถามเราถึงเหตุเกิดแห่งทุกข์ เราจะบอกให้เธอทราบ ตามที่เราได้รู้ได้เห็นมาด้วยปัญญาอันยิ่ง ทุกข์ทั้งหลายในโลกนี้ มีอุปธิคือกิเลสเป็นเหตุ ทุกข์ทั้งมวลล้วนเกิดมาจากกิเลส ผู้ใดเป็นคนเขลา ไม่รู้แล้วไปทำกรรมเพราะกิเลสบังคับ ย่อมจะได้รับวิบากคือผลของกรรมนั้น ผู้นั้นย่อมประสบทุกข์บ่อยๆ เพราะเหตุนั้นเมื่อรู้จักเหตุว่า อุปธิกิเลสเป็นต้นเหตุแล้ว จงอย่ากระทำให้กิเลสนั้นเกิดขึ้น”

*“ข้าพระพุทธเจ้าประจักษ์แล้วว่า กิเลสเป็นต้นเหตุของทุกข์ กิเลสบังคับให้ผู้ไม่รู้สร้างกรรมและมีวิบากเป็นผล ข้าพระพุทธเจ้าใคร่ขอลุลถามปัญหาต่อไปว่า ทำอย่างไรผู้ที่มีปัญญาที่รู้เรื่องอุปธิกิเลสนี้แล้ว จึ่งจะข้ามพ้นห้วงทะเลใหญ่ คือชาติ ชราและโสภปริเทวะได้ ขอพระองค์ทรงแสดงธรรมข้อนี้แก่ข้าพระพุทธเจ้าด้วยเถิด”

“เราจักแสดงธรรมที่พึงรู้เห็นมาด้วยตนเองว่า อดภาพ คือร่างกายนี้ เป็นเพียงเครื่องอาศัย อย่าไปพิศวงหลงใหล ตามคำ

ผู้ อยู่ จ บ พรหมจรรย์

๒๕๓

ของคนอื่นที่พุดยกลงสรรเสริญอย่างนั้นอย่างนี้ เมื่อกำหนดรู้ความแปรปรวนไม่เที่ยง เป็นทุกข์ เป็นอนัตตาของสังขารร่างกายนี้แล้ว จงเป็นผู้มีสติ ดำเนินข้ามความอยากในเบญจกามคุณทั้งหลายอันทำให้ติดอยู่ในโลกเสีย”

เมตตคุได้กล่าวว่า “ข้าพระพุทธเจ้ายินดียิ่งในธรรมที่พระพุทธองค์ทรงแสดง และจักปฏิบัติตามพระพุทธเจ้าข้า” พระลัมมาลัมมพุทธเจ้าทรงรู้วาระจิตว่า ขณะนี้เมตตคุมีจิตโน้มไปในธรรมอันสุขุมลุ่มลึก มีจิตละเอียดอ่อนนุ่มนวล ควรแก่การงาน จึงทรงแสดงธรรมให้ยิ่งขึ้นไปอีกว่า “เมื่อเธอรู้ตัวอย่างใดอย่างหนึ่ง ในส่วนที่เป็นอนาคต ทั้งในส่วนที่เป็นอดีต และในส่วนที่เป็นปัจจุบัน เธอจงบรรเทาความเพลิดเพลิน และความยึดมั่นถือมั่นในส่วนเหล่านั้นเสีย จิตของเธอจะไม่ตั้งอยู่ในภพ จะเป็นไปเพื่อความหลุดพ้นออกจากภพ ผู้มีธรรมเป็นเครื่องอาศัยอยู่อย่างนี้ มีสติไม่ประมาททุกเมื่อ จะละทุกข์คือชาติ ชราและโสภะปริเทวะในโลกนี้ได้”

“ข้าพระพุทธเจ้า ชอบพระวาจาของพระองค์ยิ่งนัก ธรรมอันไม่มีอุปกิเลสพระองค์แสดงชอบแล้ว พระองค์ละทุกข์ได้หมดแล้ว แม้พระสาวกที่พระองค์ทรงสั่งสอน ก็คงจะละทุกข์นั้นได้เป็นแน่ เพราะเหตุนั้น ข้าพระพุทธเจ้าจึงมากราบถวาย

ผู้อยู่จบพรหมจรรย์

๒๕๘

บังคมพระองค์ ด้วยความตั้งใจจะให้พระองค์ทรงสั่งสอนเหมือน
อย่างพระสาวกเหล่านั้นบ้าง”

“ดูก่อนเมตตคุ ถ้าเธอปรารถนาอยากจะเป็นเช่นเดียวกับ
กับสาวกของเราผู้อยู่จบพรหมจรรย์แล้ว เธอพึงเป็นผู้ไม่มีกิเลส
เครื่องกังวลใจ ไม่มีความอยากอันเจือด้วยอุปธิ ไม่ติดข้องอยู่ใน
ภพน้อยภพใหญ่ เธอจักข้ามพ้นเหตุแห่งทุกข์ดูก้าวล่วงห้วง
ทะเลใหญ่นี้ไปได้ ครั้นเธอข้ามถึงฝั่งแล้ว ก็จักถึงที่สุดแห่งทุกข์
เราตถาคตกล่าวว่า ผู้ที่ข้ามห้วงน้ำใหญ่นี้ได้ ก็จักข้ามพ้นชาติชรา
เสร็จกิจในศาสนา กิจที่จะต้องทำยิ่งกว่านี้ไม่มีอีกแล้ว เพราะ
ได้เป็นผู้ถึงฝั่งอยู่จบพรหมจรรย์แล้ว”

ในที่สุดแห่งพระธรรมเทศนา เมตตคุก็ได้สำเร็จเป็น
พระอรหันต์ เป็นผู้ถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ ทั้งวิชา ๓ วิชา
๘ อภิญญา ๖ วิโมกข์ ๘ จรณะ ๑๕ ท่านได้บรรลุหมด รู้แจ้ง
เห็นแจ้งแทงตลอดในคำสอนของพระบรมศาสดา และได้บวช
แบบเอหิภิกขุอุปสัมปทา โดยพระพุทธรองค์ได้เมตตาประทาน
การบวชให้

จะเห็นได้ว่า การจะทำความเข้าใจเรื่องพระนิพพานให้
แจ่มแจ้งได้นั้น ต้องลงมือปฏิบัติให้เข้าถึงเท่านั้นจึงจะหมดความ
สงสัย เหมือนอย่างท่านเมตตคุ ที่พอได้บรรลุพระอรหันต์ ได้

ผู้ อยู่ จ บ พร ห ม จ ร ร ย

๒๕๕

บรรลุประนิพพานแล้ว เป็นผู้รู้แจ้งเห็นแจ้งแทงตลอดในธรรม
ทั้งหลายทั้งปวง โดยไม่ต้องไปอ่านตำรา ไปขบคิดวิเคราะห์วิจัย
วิจารณ์ พิจารณาหัวข้อธรรมอะไรต่างๆ พอใจหยุดถูกส่วน
หยุดได้สมบูรณ์ก็บรรลุกายธรรมอรหัต สามารถขจัดกิเลสเป็น
สมุจเฉตปหานได้ เพราะฉะนั้น ดีที่สุดต้องหมั่นฝึกฝนอบรมใจ
ให้หยุดให้นิ่ง ให้เข้าถึงพระธรรมกายกันได้

